

ЗВІТ*

1. Загальна інформація

Тип заходу:	Круглий стіл
Назва:	«Європейський погляд на зміни в громадах»
Місце проведення:	Сільський будинок культури, вул. Центральна, 57, с. Іванівка, Новоукраїнський район район, Кіровоградська область
Дата проведення:	31 липня 2017 року
Проведення здійснювалося:	Інститут соціокультурного менеджменту
Кількість учасників:	23
Методичне забезпечення:	Роздатковий матеріал: Бюлетень- «НДО-Інформ» №1 (53) 2017 р.
Назва проекту:	«Інформаційна підтримка реформування місцевого самоврядування» (Грантова угода № РФР-3-2017)
Донор проекту:	Європейський Союз в рамках проекту «Просування реформ в регіони», що реалізується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій у співпраці з «Європейською правдою»
Мета заходу:	Сприяти поширенню позитивного досвіду децентралізації, європейської інтеграції, спираючись на локальний досвід територіальних громад.

2. Основні питання, що розглядалися:

- реформа децентралізації - думки жителів громади;
- «Людське обличчя» реформи - стан впровадження децентралізації, регіональний аспект - проблеми та переваги децентралізації.
- особливості європейської інтеграції;
- роль громадських активістів у цьому процесі.

3. Транскрипт з проведеного заходу:



Учасниця 20: Сьогодні до нас приїхали гості, щоб обговорити таку проблему, як децентралізація. Я вам представляю Лева та Леоніда, які розкажуть вам чим вони займаються і, що ми будемо сьогодні робити.

Учасник 2: Шановні друзі! Дякуємо вам, що ви надали таку чудову можливість зустрітися з вами. Мене звати Лев Абрамов, я представляю громадську організацію «Інститут соціокультурного менеджменту», яка займається розвитком громад в різних аспектах, передусім, через заклади культури, школи і так далі. У нас є свій погляд на розвиток громад, який прийнятий в Європейському союзі, Сполучених Штатах Америки. Наша організація фінансується з декількох джерел – або міжнародні організації, або уряд України, чи підтримка місцевого бізнесу. Наприклад, фінансувалася декількома міністерствами – культури, екології, закордонних справ. Ми працюємо вже майже 20 років. Більш детально чим ми

займаємося ви можете дізнатися у пані Ольги Усач, оскільки вона співпрацює з нами вже багато років.

Що нас привело саме сюди, те, що зараз хочемо, чи не хочемо – відбуваються певні зміни. Одна із головних, що пов'язана із зміною державного управління на локальному рівні – це процес децентралізації. Процес децентралізації здійснюється в контексті тих реформ, які відбуваються в нашій державі з 2014 року, пов'язаний з Угодою про Асоціацію Україна-ЄС, у якій одним із базових пунктів є те, що процес управління повинен бути наближений до громад і ресурси повинні бути зосереджені на локальному рівні. Процес управління повинен залежати від громадян, а не від державних органів влади. От в межах цього пріоритету, базуючись на даному пункті в Угоди і розпочався процес децентралізації. Одна із форм децентралізації – створення об'єднаних територіальних громад. Наша організація за підтримки Європейського Союзу та Київських організацій, таких як Інститут економічних досліджень та політичних консультацій у співпраці «Європейською правдою», реалізує проект «Інформаційна підтримка процесу реформування місцевого самоврядування» в Кіровоградській області. Цей проект має три компоненти. Перший — дослідницький. Ми проводили фокус-групи з громадськими активістами, з'ясовували їх думку стосовно децентралізації, які є проблеми, труднощі та можливості. Виходячи з отриманої інформації, ми перейшли до третьої освітньої частини, де розробили освітню програму тренінгу, до речі, на цьому тренінгу брали участь дві представниці, які зараз тут з нами – це пані Ольга

Усач та Ольга Баркар, а Леонід Жовтило виступив тренером на тренінгу. Третя частина присвячена комунікативним заходам – ми спілкуємося з суспільством. Для нас дуже важливо почути думку безпосередньо тих, кого все це торкається, як все відбувається, які є проблеми. Ми можемо розказати вам про можливості, які є, але ви їх наразі не використовуєте. Чому? Тому що створюється певні механізми стимулювання процесу створення ОТГ. З



З іншого боку, ми повинні бути реалістами і бачити, що процес створення ОТГ є як позитив, так і можуть бути певні конфліктні ситуації. Наприклад, ми проводили подібний захід в Олександрійському районі так от там дуже конфліктна ситуація у с. Войнівка, де сільську раду взагалі спалили і пов'язано це з тим, що методологічно були невірно зроблений процес децентралізації. Чому? Головна помилка всіх реформаторів, в кращому випадку, вони роблять реформи для людей. Реформи потрібно робити не для людей, а з людьми, з їх участю. Люди повинні бути частиною реформи. Якщо процес створення ОТГ є без участі людей, він може бути нейтральним, або може бути конфліктним, тому що можуть стикатися декілька інтересів місцевого бізнесу, влади. Це все може відобразитися на процесі створення. Якщо це не враховувати і не спиратися на думку людей, на їх підтримку, то дуже важко зробити ОТГ. Ці ОТГ створюються не для того, щоб виконати постанову Кабміну, а для того, щоб теоретично було кращим життя в цих змінах, які ми не можемо відволікти. Ми забуваємо, що головний капітал це не земля, не виробництво, не будівлі. Головний капітал - це люди! Люди поділяються на кілька категорій – є, які можуть працювати, створювати додану вартість. Якщо у відповідь буде додано, що ми зможемо створити такі умови і ці люди залишаться в наших громадах, вони будуть працювати, сплачувати податки і так далі, то це буде адекватна відповідь на ці загрози, які є.

Я хочу представити нашого партнера - Леонід Борисович Жовтило, він багато років працював в органах місцевого самоврядування і останні роки працює громадським експертом в деяких міжнародних проектах, пов'язаних з підтримкою створення ОТГ, що поєднані з такою Асоціацією міст України. Леонід у нас навчався, а також в багатьох інших проектах. В чому його перевага – він знає західний досвід – як працювати з людьми, він з ними працював і має досвід як створювати ОТГ. Леонід знає як потрібно робити, а як ні. Надаю йому слово.

Учасник 23: Дякую, Лев Костянтинівич! Я зараз працюю консультантом з питань місцевого економічного розвитку в регіональному відділенні Асоціації міст України в Кіровоградській області, в проекті «Пульс». Дякую ІСКМ, що долучає мене до своїх проектів, тому що процес децентралізації, як на мене, на думку людини, яка пропрацювала в органах місцевого самоврядування 10 років. Я працював в Маловисківському районі, був заступником голови районної ради та головою ради. Розуміюся на цьому. Мабуть певною мірою те, що підтримав цю реформу і ми створили ОТГ. Можливо через це я сьогодні працюю в проектах.

Безпосередньо брав участь у створенні Маловисківської ОТГ, наша громадська організація «Фонд розвитку ініціативи громади» підтримує тісні контакти із ОТГ, ми реалізуємо спільно низку проектів, спільно беремо участь у розподіленні тих ресурсів, які надходять в ОТГ на сьогоднішній день. Є повне розуміння, підтримки того, що отой тріумвірат «влада-громада-бізнес» це три точки, які спроможні сьогодні підняти авторитет і рівень життя у наших безпосередньо сільських громадах. Уряд акцентує багато уваги на тому, що і субвенція дається на сільське населення, на розвиток сільських громад, і рекомендації по використанню їх саме для сільського населення для того, щоб покращити інфраструктуру, створити умови для розвитку малого, середнього бізнесу для того, щоб підняти громади.

Я дещо вашу ситуацію знаю. Хотілося б почути, що відбувається у вас, що вам заважає і, що ми б могли сказати, на яке каміння ви наткнулися. Я вам скажу відверто, процес децентралізації, який в нас розпочався в 2014 році, вже пройшло три роки. Я от аналізую по нашій громаді. Чому я роблю таку аналітику, тому що громада на сьогодні ще ввійшла в проект «Добре» за підтримки USAID. Ми зараз робимо аналітику того, що є в громаді, щоб варто мати. Я скажу відверто на прикладі своєї громади, ті громади, які сьогодні не об'єдналися – вони втрачають з кожним роком ресурс. Ми бачимо ті кошти, які ввійшли в міську раду. До нас нещодавно приїздила делегація зі Львівської області. Вони питали нас чи є у нас великі підприємства – ми сказали, поки не має. Раніше місцеве самоврядування не надавало значення розвитку підприємств і можливості в них такої не було - розвитку великого підприємства, все покладалося на райдержадміністрації. На когось, але не на себе. І сьогодні стоїть питання того, що самим потрібно брати, «закачувати рукава» і створювати. Ми зараз шукаємо шляхи виходу з цієї ситуації – створюємо підприємства. Тоді в нас питають – «а де ж у вас береться бюджет». Відповідь – щомісячно іде десь близько мільйона перевиконання. А зараз, за аналітикою за липень, було тільки 900 000 тис.грн. перевиконання бюджету. Тобто ресурси надходять і від того самого 30% прибуткового податку, який громада вже отримує, а не район десь, кудись розподіляє, і від тих акцизів, що надходять кошти. Сьогодні кошти в громаді є, навіть без великих підприємств. Ресурс є і тут вже стоїть питання щодо ефективного його використання. Якщо його просто розпорошити, що сьогодні відбувається. Тому що ми сьогодні настільки обідніли, як казав класик «ми нещасливі однаково, а от щасливі ми всі

по-своєму» Кожному, як повезло – в когось ресурс, в когось менеджмент, в когось керівництво, в когось громада сильніша, потужніша.

Учасник 2: Формат нашого заходу круглий стіл, де кожен з вас має можливість висловитися. Для нас найважливішим є не то, що ми кажемо, а що почуємо від вас. Хочу відзначити, проводячи дослідження, ми побачили таку проблему – ресурси, які приходять неналежним чином використовуються у більшості випадків. Наприклад, щось ремонтується, але не вирішується головне питання – не створюються нові робочі місця. Якщо ми будемо ці кошти лише проїдати, не створювати майбутнє – ми покращуємо життя зараз, але не в майбутньому. Як ви бачите використовувати, будь ласка, ваші думки.



Учасниця 7: Ви кажете, що знаєте нашу ситуацію. Як представник громади, наша Долинська громада вся спланована всіма путями до Соколівської ОТГ. Але вона вже об'єднана і мало бути планувальна рада, де мали розбирати це питання. У нас є напрямок, перше – по карті ми йдемо в Соколовку і не об'єднуємося, а приєднуємося. Розкажіть нам може ми щось не так робимо, може бачення моєї громади не таке?

Учасник 2: Ніхто за вас не може це вирішити. Ви повинні питати думку людей і бачити перспективи. Наведу приклад, об'єднуються громади навколо одного центру і там передбачається, що певні кошти входять туди, але завдяки соціальним проектам – людям кажуть, що буде враховано те і те... Якщо приходять кошти, а цього не прописано, то дуже важко цього добитися.

Учасниця 7: Тобто ви говорите, якщо ми приєднаємося, то з цього розвитку може щось і не попасти.

Учасник 2: Я вам кажу про можливі ризики.

Учасниця 7: Якщо об'єднається і ця громада, де факт такий, що от наші села...от є об'єднана, це я розумію тут будуть усі будівлі, а наші крайні села, що отримують вони?

Учасник 23: До сільського голови. Я можу сказати з нашого досвіду Маловисківської ОТГ. До ОТГ згідно перспективного плану мало увійти – районний центр, плюс декілька сільських територій, сільських рад, які знаходилися згідно закону, які межують із центром, відповідний кілометраж і тому подібне. Коли ми розпочали в 2015 році, ми були одні із перших, ми пішли на перші вибори, то до нас консультанти ніякі не приїжджали. Все, що ми робили – ми робили вперше, тому що тоді ще не було ніяких програм Європейських, направлених на поширення інформації об'єднання громади. Якщо ми сьогодні можемо поділитися досвідом – от так зробіть, от так не робіть, це працює, а це ні...то тоді цього не було.



Учасниця 7: У нас початок є, кінця ніхто не бачить.

Учасник 23: Я вам скажу. Коли міська рада прийняла рішення сільської ради про те, що вони не заперечують та ініціюють об'єднання громад, то тут ситуація була неоднозначна, тому що в 2015 році було ще мало досвіду об'єднання територіальних громад. Щоб ви розуміли на яких ми були різних умовах. Ви сьогодні можете прослухати консультації, сказати я зрозуміла, а тут хай вони собі розказують... Як ми

працювали в селі, адже в кожному селі різні умови і різний досвід, динаміка, участь... Одне село – депутати зібралися і проголосували всі «за», і ніхто в селі нічого й не казав, бо людям далеко не цікаво, що там відбувається в селі. В другому селі – було все по-іншому, село більш інтелектуальне, більше 70% населення працювало і працює на підприємствах Малої Виски. Вони сказали «стоп, нам потрібно пояснити». Ми тоді виїхали на загальні збори, людей зібралося дуже багато, виступала і міська, і районна ради, ми показували схеми, малювали, розповідали. Село сказало «так, добре», але коли почали голосувати – зал розділився 50/50. Одразу ж постали питання закриття шкіл, не буде де працювати працівникам сільської ради. Ми почали обговорювати, що варто робити далі, як змінити думку, позицію цього села. Тоді ще були округа депутатські, ми зібрали депутатів сільської ради, зробили такий лист для голосування. І депутати пішли по селу, хто за, хто проти, ставили галочку, розписувалися. Це в нас був важкий шлях, але ми його пройшли. Зрозуміло, були депутати сільської ради, які казали, що це все єрунда, в них було менше підтримки, у тих, що були за – більше. Потім ми порахували, 70 % жителів села підтримали об'єднання. Були варіанти, коли ми приїхали в село – сільський голова все підтримує, всі депутати за. А коли прийшли на сесію, а з депутатів деяких немає, питаємо «Чого? – Бо фермер проти». І ті представники не прийшли на сесію. Але в нас не було часу, нам потрібно було до 15 серпня терміново було потрібно подати документи на ЦВК для того, щоб нам призначили вибори. В іншому селі сільський голова сказав ні, штурмом брали ту сільську раду... у нас вийшло із шести рад, які мали об'єднатися, то об'єдналося тільки три плюс районний центр. Із цих трьох рад дев'ять сіл.

Учасниця 7: А як ви розподіляли кошти?

Учасник 23: Я вам розказав процедур опитування громадської думки, це був перший етап. Потім ми вийшли на те, що ми утворилися не по перспективному плану, ми швидко звернулися до обласної ради, яка провела сесію і нам внесли зміни до цього плану. Тоді ще це дозволялося, тому що державі потрібно було показати, що хтось щось робить. От у нас там с. Смолине з с. Березівка об'єднуються не по перспективному плану, вони як би можуть об'єднатися, але про визнання їх спроможності – про це мова йти не буде, інфраструктурну субвенцію вони можуть не отримати. Тому сьогодні стоїть питання, що ви можете створити ОТГ, можуть дати добро на об'єднання, а вже далі працюйте, щоб вийти на спроможність по закону про приєднання. ОТГ може бути, а фінансового ресурсу може не отримати.

Учасник 8: Фінанси зараз перейшли в Малу Виску. А що отримали оті села, що не приєдналися?

Учасник 23: с. Паліївка там, де ми проводили опитування, проходило складний процес розпайовки землі. Тоді так все розпайовали, що резерву не залишилося. Але громада активна, ми туди ввели ПРООН, у нас там було два проекти, ми зробили дитячий садочок, школу. Але їх закривали через те, що на утримання грошей не має. Виявилось, що в Малій Висці не вистачає дитячих садків, і сьогодні міський голова підняв питання про створення другого крила в садочку в Паліївці й організувати підвіз дітей до садка з Малої Виски.

Комунальне підприємство Малої Виски, взяло на обслуговування водогін. Із додаткової субвенції, яка була отримана Маловисківською міською радою перший рік, побудували новий водогін. В одному селі, де кількість жителів близько 400, таке депресивне село, там також нічого не було. Люди самі ініціювали переобрання місцевої влади, обрали нову голову, вона прекрасно з усім справляється. Сьогодні шукаємо варіанти

як зробити у давно закритій школі Центр місцевої активності, по програмі ІСКМ, до речі. Там же буде і кабінет сільського голови, старости, буде зал для збору, проводитимуться культурні заходи. Плюс в селі почали шукати, що зробити з освітленням, бо його як такого не було. На сьогоднішній день на восьми стовпах поставили сонячні батареї, які дають світло. В с. Олександрівка тепер і з водогазом, і освітленням за рахунок сонячних батарей. Коли в громаді проводили збори, жителі сказали, що їм треба школа. Тож школу відновили, вона отоплюється.

Щодо шкіл, школи не закривалися, єдине, що в деяких школах понизили ступінь. Сьогодні в Малій Висці в центрі зробили опорну школу. 70% пішло на шкільні і дошкільні заклади.

Учасник 8: Як вирішується зайнятість людей?

Учасник 23: Це питання ще не вирішено до кінця, стоїть на тому рівні, що і стояло. Попри це розвиток кооперативного руху в селі по само зайнятості, людям допомагаємо в освоєнні таких нових функцій, які не працюють, але підтримуються різними грантами. Ми проводимо навчання для людей, що таке кооперативи, як створити малий бізнес. Сьогодні великому бізнесу варто посунутися для розвитку малого. Ми ось також будемо у раді обговорювати, які підприємства можемо створити, що можемо згенерувати. Ми зробили SWOT - аналіз всієї території, проаналізували всі слабкі та сильні сторони, загрози та ризики.



Ми зуміли меру довести, що активність громадськості важлива. Уже другий рік міська рада виділяє кошти на конкурс соціальних проектів для громадського сектору ОТГ – громадських організацій та ініціативних груп. В минулому році було 50 000 тисяч грн., діти подали ідею на створення волейбольної площадки, яку збудували у місцевому парку. В цьому році вже 100 000 тисяч грн. виділено, всім настільки це сподобалося, це ж класно, це активізує громаду, всі об'єднуються і пишуть проекти на реалізацію того, що хочуть. Ось наприклад, село зібралося на трасі, бо в нас не має, де б зупинявся автобус. Тож вони написали проект з побудови зупинки.

Зрозуміло, ризики є. Тому що, по-перше, мала робота з громадськістю. Починаючи працювати, коли входиш в систему роботи, вони кажуть “не має часу, коли комунікувати”.

Головним сьогодні є та людина, яку ми обираємо. По-друге, потрібно на першому етапі чітко прописати правила гри, заключити якусь угоду про співпрацю, в якій необхідно прописати всі необхідні варіанти, проставити всім підписи, печатки. Хай вона буде така “джентельменська”, але в ній має бути чітко прописано, хто яку бере на себе відповідальність, для того щоб потім можна було аргументовано доводити.

Друге! Обов'язково потрібно взяти участь у плануванні, створенні стратегічного плану. Без бачення того, куди ми йдемо, що сьогодні робити дуже складне. Без стратегії бачення, що ж нам потрібно і що нам робити — нічого не вийде.

Ризики того, що село буде не представлено, буде забуто людьми це не правильно. Якщо люди не схочуть підтримати і не схочуть, щоб їх село жило — його нічого не врятує. Потрібно йти і говорити з людьми — вони повинні все знати.



Нашому меру також не просто, тому що він також під прицілом, люди все бачать. Сьогодні до людей доходить розуміння, що а вже ж не районна державна адміністрація, не районна рада, вже міська рада, тогокого виберемо від того і залежим.

Учасник 2: Для нас найважливіше сьогодні - ваша думка. Ми представники недержавної інституції. Наша ГО працює майже 20 років з усіма урядами України. Ми розробляємо стратегію розвитку, кажемо їм як. А як ми розробляємо — ми їдемо до людей, бачимо, аналізуємо, науково викладаємо і як на рівні нормативного акту подаємо.

Є інституції, для яких наша і ваша точка зору є важливою. Сталося так, за Європейського вектору розвитку нашої держави, то ці інституції дуже впливають на рішення, які приймаються в тому числі і урядом, і Європейським Союзом, через певні програми. Для них найважливіша ваша точка зору. От розпочалася децентралізація, багато питань не визначено, цим займаються в більшості випадків, локальні журналісти. Ні депутати, ні громадські активісти про це не говорять. Не вистачає навчання, люди не знають про конкурси, які проходять. Ви можете на це вплинути, для цього ми повинні знати вашу точку зору.

Учасник 8: Немає зайнятості людей, люди їдуть за тисячу кілометрів на роботу.
(Дискусія щодо цієї репліки)

Учасниця 15: Чи ви думаєте, що ви поїдете в Соколівку і вам одразу ж все дадуть.

Учасник 8: При чому тут Соколівка.

Учасниця 15: Як не Соколівка, так Кіровоград. Хто створить робочі місця? Давайте сьогодні не будемо говорити про глобальні питання. Давайте так! Громада — родина, давайте порівнювати. Маленька родина — мама, папа і одна дитина. А уявіть велику сім'ю, коли п'ять, десять дітей... Ви розумієте, що у великій громаді більше коштів, але більше і проблем. В меншій громаді менше коштів, але менше проблем і ми їх можемо вирішувати.

Учасниця 9: Я вважаю, що проблема в будь-якому селі і любого народу, а реформа і держава спирається на народ — народ не наше. Ніхто не хоче ніякий народ. Я 30 років в освіті. Хто навчив громаду бути громадою? Де проекти, де приїхав район, де залучили школу. Ось ми раді розказати народу?

З залу: Може не хочуть вони...

Учасниця 9: А хто хоче?! Ми не хочемо — ми не знаємо, бо нас ніхто не вчив.
(Дискусія щодо цієї репліки)

Учасниця 9: Я вважаю, що треба вчити людей, йти до людей, розвивати людей, робити проекти. Як ви сказали — легше заасфальтувати, відремонтувати... І те, що хтось дає — воно не ціниться! Поки громада не візьме сама і піде зробить для себе. Але ніхто не хоче йти робити, бо звикли 100 років, що хтось повинен нам дати, хтось повинен прийти дати, розказати... Це найбільша проблема! Я вважаю, що виживе тільки велика громада. Знову ж, працюю з людьми, працюю в освіті. Де в



маленькій громаді буде зоряна адміністративна структура, де буде та відповідальна людина, яка візьме на себе освіту, охорону здоров'я?! Всі спеціалісти району перейшли в громаду. Які спеціалісти перейдуть в Димине, чи Іванівку, в громадську адміністрацію.

Учасниця 17: Ви хоч не говоріть так! Не ображайте людей! Є в нас розумні люди, підуть повчаться...

Учасник 2: Наведу вам реальний приклад, щоб не так все безнадійно виглядала. Сільська школа - 37 учнів. Чи може вона в сучасних умовах вижити?

Декілька учасників разом: Ні! Не може!

Учасник 2: Вижила! Вона відремонтована, стала опорною школою. Від кого це залежить — від людей, які працюють. Ця людина присвятила життя школі, у неї зв'язки з усім світом. У неї в Стразбурзі дітей приймають. У неї партнер в Естонії, Франції... А ця школа знаходиться в маленькому селі Харківської області. Ви повинні позбавитися однієї речі! Що нам дає Європейська інтеграція? Ви повинні зрозуміти, що ви люди глобального світу. Перед вами відкриті можливості! Питання до вас — чи використовуєте ви ці можливості? Питання вже до вашої кваліфікації, потрібно навчатися. Чи є можливість для вас навчатися — є! Чи потрібні для цього гроші — ні. Для цього потрібна лише ваша ініціатива. Адже зараз існує такий тренд — освіта для дорослих, всі навчаються протягом життя.

Учасниця 20: У мене до вас таке питання, от ви казали велика громада і маленька громада, на засіданні робочої групи ми все таки вирішили, що хочемо зберегти нашу громаду, а саме Іванівка, Захарівка, Семенасте, Димине — ми хочемо об'єднатися. У нас і діти є з тих шкіл, і ні би то ми бачимо перспективи. Скажіть, будь ласка, який пріоритет виживе — менші громади, чи навпаки великі?

Учасник 23: Ми все ж таки об'єднуємося не заради об'єднання, тому що той орган, або структура, яка об'єднається повинна бути життєздатною. Як показує практика і досвід Європейських країн, я наведу вам приклад Латвії. Латвійський варіант децентралізації більш наближений до нашої. Громада від 15000 починає виглядати спроможною.

Учасниця 8: А чи є можливість у наших сіл?

Учасник 23: Бомбу заложили, коли система почала опиратися, тому що ви думаєте чому до людей не йдуть. От коли людям треба попилити або продати землю, то ми ідемо до людей. Якщо потрібно вирішити питання по референдуму — влада йде до людей... Чомусь про децентралізацію всі говорять, але близько до людей не наближаються. Поясніть мені чому? Тому що основна маса олігархату боїться цієї системи, оскільки тут змінюється система взагалі в державі. Ота вертикальність зникає. Виникає інша система взаємовідносин, повноважень і розуміння. Стоїть багато питань до такого випадку один район — одна громада, це як би добре, але для людей нічого не змінюється з тими проміжками, відрізками, які є. Наприклад, по нашому району у нас там також чотири громади виділено, а я б виділив дві наші, інші десь би доєднав до якихось сіл, сільських рад. Велика Виска хочуть окремо робити, у них там до Кропивницького 20км. Потрібно виходити із спроможності. Смоліне і мала Виска — Смоліне має інфраструктуру, кадровий потенціал, там шахтарі, люди з освітою, можуть генерувати ідеї. Тому я б вам все ще рекомендував би об'єднуватися, іти на це об'єднання, яким би воно не було. Все-одно ми ще будемо поєднуватися. Але сьогодні потрібно зламати цю усталеність цих районних державних адміністрацій та районних рад, яких я не можу зрозуміти чесно кажучи. Повинен бути єдиний центр управління, щоб громада розуміла кого обирати.

З залу: Ми не проти об'єднання...

Учасник 23: Та ніхто ж вас не умовляє.

Дискусія між учасниками

Учасниця 2: Є в нас діти розумні, які прийдуть і будуть працювати.

Учасниця 3: Коли вони прийдуть? Треба сьогодні працювати.

Учасник 2: Хочу сказати, що я б розпочинав об'єднання з комунікативних тренінгів, для того, щоб дійти згоди. Перший крок – потрібно вчитися дискусії, а дискусія починається тільки тоді, коли нам можливо щось не подобається, але попри все ми слухаємо. Давайте поважати один одного, потрібно вислухати, інакше сенсу не має в нашому зібранні. Для чого ми зібралися тут – щоб почути різні точки зору. Будь ласка, продовжуйте.

Учасниця 2: Я думаю, якщо б у нас була громада, діти б в нас залишалися, кадри працювали і це все близько. У вас тут є діти, які б прийшли і працювали, піднімали нашу територію. А піти десь-куди... мені треба своїх дітей навчати, своє село піднімати. Коли ближче не за 20 км, а за 5 км. Ми через кілька років на пенсію підемо, а діти хай працюють.

Ольга Усач: Немає робочих місць. В мене таке питання - які ви бачите можливості створення робочих місць у вашому селі? Щоб дійсно надати робочі місця людям, щоб лишалась молодь і так далі.

Барабуля Олександр: Створення фабрик і заводів...



Учасниця 3: У нашому селі конкретно так того не має.

Ольга Усач: Тоді в мене питання до Леоніда Борисовича, поділіться досвідом саме роботи кооперативів.

Леонід Жовтило: Я не можу поділитися конкретно досвідом, я вже рік вивчаю, їзджу по Україні. Ось буквально «стаді-тур» проводили, я по Кіровоградській області їздив. Але я уже півроку намагаюся створити в наших селах...ми провели аналітику певну, і ми зараз працюємо з двома селами ОТГ по створенню ягідних кооперативів. Ми показали нашим як працюють кооперативи в Вінницькій та Черкаській областях, ми вивчали досвід. Далі провели навчання – тренінг на який приїхала жінка з облдержадміністрації, яка займається кооперативами. Вона цілий день проводила навчання – як реєструвати, як бізнес план писати, що потрібно враховувати, які ризики. Вона взяла учасників на контроль і вона готова їм допомагати. Вони вже на пряму з нею співпрацюють. А в Паліївці ми садимо смородину.

Барабуля Олександр: Якщо буде робота – будуть діти, буде школа...

Учасниця 17: Ми мали розмову з однією жінкою, яка працює в закладі культури – ну як в вашій ОТГ зараз працюється? В них Ульяновський будинок культури був закритий, вони його відремонтували і зараз є робоче місце, шукають працівника. І буде розвиватися далі громада і робочі місця. Великий нюанс є в тому, що ці кошти направлені на заклади культури – вони розвивають культуру.

Учасниця 13: Спочатку дають субвенцію, фінансують...а далі яке буде фінансування? Бо якщо самі – а якщо не зможуть без цієї субвенції, фінансування і пропаде ця громада.

Учасник 2: Ви не враховуєте одну річ – стимули бувають позитивні, або негативні. Зараз є можливість використовувати позитивний стимул. Але два роки і розпочнуться негативні стимули, вас ніхто не буде питати. І саме з тими проблемами, про які ви кажете, ви стикнетесь, що вашу думку не будуть враховувати. В чому ваша перевага – ви значно чуйніші, порядніші, чим міські жителі, але в чому ваш недолік – у вас не має відчуття часу. Час - це єдиний ресурс, який не можна купити за гроші. За цей час ви не створили робочі місця, а для того щоб їх зробити потрібні ресурси більші, чим були у вас з початку. Тому що потрібно – використовувати час, якого залишилося дуже мало для того, щоб створити ці місця. Якщо ми будемо постійно тільки обговорювати, а не створювати ОТГ, вас просто приєднають і не буде у вас ніякого ресурсу та робочих місць.

Учасник 23: Я доповню, в четвер ми працювали в Компаніївці – там 14000 населення всього району і там можливо створити один район одну громаду, воно там проходить і до річці Кабмін це погодив. Вони зробили робочу групу, вони зараз розробляють стратегічний план, тобто вони вже навчаються. Вони обговорювали всі проблеми – що потрібно для села. Тобто, до чого я веду, сьогодні вам не потрібно втрачати час. Вже потрібно щось робити для закладання фундаменту свого майбутнього. І потрібно об'єднуватися, іншого варіанту не існує, система не працює. система управління не працює.

Учасниця 8: В мене таке питання, кожен голова діє в інтересах своєї громади, вкладає у неї і так далі. Ми стоїмо ніби то на перехресті. Якщо наприклад Димино від'єднується до Соколівки, Захарівка до Рівного. Якщо по географічному положенню нам Рівне чи Новоукраїнка – що порадите?

Учасник 23: Новоукраїнка як на мене.

Дискусія щодо територіально наближеності сіл

Учасник 23: На сьогоднішній день є постанова Кабінету міністрів, в якій визначено Іванівку центром із тими всіма, і з вашим селом до річці також воно в цій постанові є. Мені також телефонують за консультацією представники сіл, які ще не об'єдналися. І кажуть «ми вже є в постанові, міський голова каже давайте, ми вже готові, підкажіть нам що і як». Сьогодні вам треба вирішити всі юридичні дії – рішення направити, піти в село, якщо треба. Я, наприклад, брав фліпчарт, виходив до людей і казав «люди добрі, давайте будемо писати, вивчати, комунікувати, говорити». Треба послухати людей, залучити їх до цього процесу, щоб вони відчували відповідальність.



Учасник 2: Реформи потрібно робити не для людей, а з людьми. Саме за цим принципом Леонід провів цю акцію «З фліпчартом по селу» і питав людей, що їм потрібно для розвитку. На основі цих записів, вони розробили план розвитку. Згідно цього плану реалізовувалися потреби людей, їх було враховано після створення ОТГ.

Учасник 23: Ми коли по селах це все зробили, ми направили в міську раду, а тут якраз міська рада увійшла в програму загальнодержавного проекту, коли поляки приїжджали і допомагали розробляти стратегію, то в основному стратегії об'єднаної громади на 70% включила наші напрацювання, думку людей. Тому що в нас було реальне бачення людьми з фото підтвердженням.

Учасниця 7: Ми от дивимось, громада це як одна родина. Якщо виникнуть якісь питання, то ми зможемо їх вирішити. А так якщо потрібна довідка, люди приїхали у Соколовку туди сюди, нікого не знають. А тут всі знайомі, є з ким поспілкуватися. Але ж я не агітую, це моя думка.

Учасниця 7: От тепер у мене питання до вас – які проблеми, в першу чергу, ви хочете вирішити у селі чи в складі Соколівської громади, чи Іванівської, неважливо?

Учасниця 7: Ці питання основні для всіх – це дороги, щоб залишилася школа, щоб все залишилося хоча б на тому рівні, на якому воно є.

Учасник 8: Думка людей зосереджена на лікарні, де буде лікарня. Працевлаштування.

Учасник 22: Всі ці питання піднімаються і тут в Іванівці. Але ж дивіться, як відстоювати свої інтереси, наприклад, в Соколовці, коли там буде один депутат, або ж в такому колективі, якщо серед них будуть три Диминських... Легше відстоювати інтереси трьом представникам села, ніж одному.

Учасниця 5: Десь так три роки тому, ми також об'їздили села, збирали «вершки» думки людей. Ви знаєте необізнаність людей полягає у тому, що їм байдуже. Більшості населення байдуже, що буде.

Учасниця 10: Я хочу сказати, що наша Іванівська сільська рада стала міцнішою. Наші активні громадські діячі вирішували проблеми, вийшли на міжнародний рівень, заробили гроші, хоча їх там ніхто не знав. Район не дав гроші, Іванівські бізнесмени не дали гроші, і без цього впоралися. А те що ми попадемо у велику громаду, як ми все сплануємо, як докажемо і представимо себе так нас і приймуть.



Учасниця 12: Дуже позитивно, що як би там не було, район знає наші проблеми. Одним із позитивних таких моментів, це коли район, ще не ОТГ, зберігає щось схоже. Наприклад, наша Захарівська школа, Іванівська стає опорна, то Захарівську так і залишають I-III ступенів. Це дуже великий позитив. Наші інтереси все-таки зберігаються.

Учасниця 19: На мою думку, варто створювати ОТГ.

Учасниця 21: Якщо об'єднуються оці села, про які мова йде, то для нас це буде вигідно. Тому що ми знаємо всі проблеми навколишніх сіл, наших людей, підвозу дітей, дорогу, культуру. Тому, я думаю, хочеться вірити у те, що реформа, яка проводиться – вона повинна мати успіх.

Учасниця 14: Я сиджу і думаю, вона громада і я теж громада. Нам до Новоукраїнки було далеко добиратися і не має у нас такого ресурсу. А як до Рівного їхати, я взагалі не уявляю.

Учасниця 12: Я за об'єднання!

Учасник 23: Я думаю, що сьогодні ми досягли цілі заходу. Бачу по вам – бажання змін воно присутнє в цьому залі. Мені б хотілося, щоб те, що ми сьогодні говорили воно у вас залишилося і, щоб ви вийшли звідси і сказали собі «так, ми знайдемо дію, яка сприятиме розвитку нашої громади». Так, страхи і ризики є, їх потрібно враховувати завжди, тому що це управління, а управління без ризиків може вийти, а може і не вийде. Але для того, щоб до цього дійти потрібно не нехтувати процесами навчання які б вони не були, ніколи не нехтувати процесами спілкування, а навпаки йти на комунікацію, а також

залучайте молодь до процесів у громаді. Ми українці, заслуговуємо жити краще і ми це можемо!

4. Характеристика учасників

Гендерний та віковий аспекти учасників круглого столу:

Жінок – 19 осіб, віком від 35 до 70 років.

Чоловіків – 4 особи, віком від 40 до 55 років.

5. Публікації про круглий стіл у мережі Інтернет:

Історії успіху діяльності НДО - <http://www.lac.org.ua/hromady-potrebuyut-istorij-uspihu/>

Соціальна мережа «Фейсбук», група «Центри місцевої активності» - <https://www.facebook.com/groups/adm.iscm/permalink/1478876295525010/>

** - з етичних міркувань особиста інформація учасників круглого столу видалена*